

Roman Kuntze.

O występowaniu Szarańczaka *Phaneroptera falcata* Scop.

na Chomcu pod Lwowem i o rozmieszczeniu geograficznym tego gatunku.

(Über das Vorkommen von *Phaneroptera falcata* Scop. (Orth. Loc.) in der Gegend von Lwów und über die geographische Verbreitung dieser Art.)

Odbitka z Rozpraw i Wiadomości z Muzeum im. Dzieduszyckich.
T. X. Rok 1924—7. (Acta Musei Dzieduszyckiani, Vol. X.)

22.7 49.11.19
29.10.26 db.
10. Sep. 1904

5.600.

L W Ó W

Nakładem Muzeum im. Dzieduszyckich.

Czcionkami Drukarni Akademickiej we Lwowie, ul. Krzywa L. 10 — 1928.

O występowaniu Szarańczaka *Phaneroptera falcata* Scop.

na Chomcu pod Lwowem i o rozmieszczeniu geograficznym tego gatunku.

(Über das Vorkommen von *Phaneroptera falcata* Scop. (Orth. Loc.) in der Gegend von Lwów und über die geographische Verbreitung dieser Art.)

napisał

Roman Kuntze.

Wzgórze Chomic przed wsią Krzywczyce znane jest oddawna, jako stanowisko roślin stepowych-podolskich wysunięte tuż pod rogatki Lwowa. Jako elementy fauny, temu zespołowi odpowiadające, znane są: Ślimak *Helicogona lutescens* Ziegl., Błonkówki: *Andrena taraxaci* Giraud., *Nomada trispinosa* Schmied., *Osmia tergestensis* Ducke., z chrząszczy zaś za takie gatunki można uważać mimo dość szerokiego rozsiedlenia: *Cryptocephalus quadriguttatus* Richter, *C. violaceus* Laich., *Argopus Ahrensi* Germ.

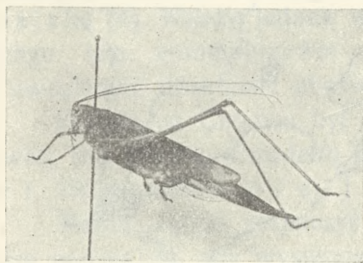

Fig. 1.

Phaneroptera falcata Scop. ♀
Okaz złowiony na Chomcu. Fot.
J. Kochanowski

1. września 1926 złowiłem na Chomcu Szarańczaka *Phaneroptera falcata* Scop. (2 okazy). To odkrycie znacznie uwypukla charakter faunistyczny Chomca i przyczynia się do sprecyzowania rozmieszczenia tego gatunku na ziemiach polskich.

Pierwotnie znany był on tylko z południowego Podola. Stamtąd podaje go M. Łomnicki już w r. 1877, jako gatunek charakterystyczny dla tego obszaru (3). Podczas wycieczek w ostatnich latach miałem sposobność często go obserwować na ściankach jaru Dniestru w czasie od lipca do

września w miejscach charakteru halawy z rzadka krzakami porostej. (W takiej partji Chomca złowiłem moje okazy)

Poza Podolem znamy kilka stanowisk tego gatunku na Wyżynie Małopolskiej i Lubelskiej: Ojców, Zagnańsk, Puławy, Zamość, Zagożdżon, Dęblin (6). Stanowisko lwowskie zapewnia do pewnego stopnia teren między stanowiskami temi, a południowo-podolskiemi. Należy spodziewać się jeszcze wykrycia tego gatunku na wzgórzach Opola i na północnem Podolu, co uczyniłoby obraz

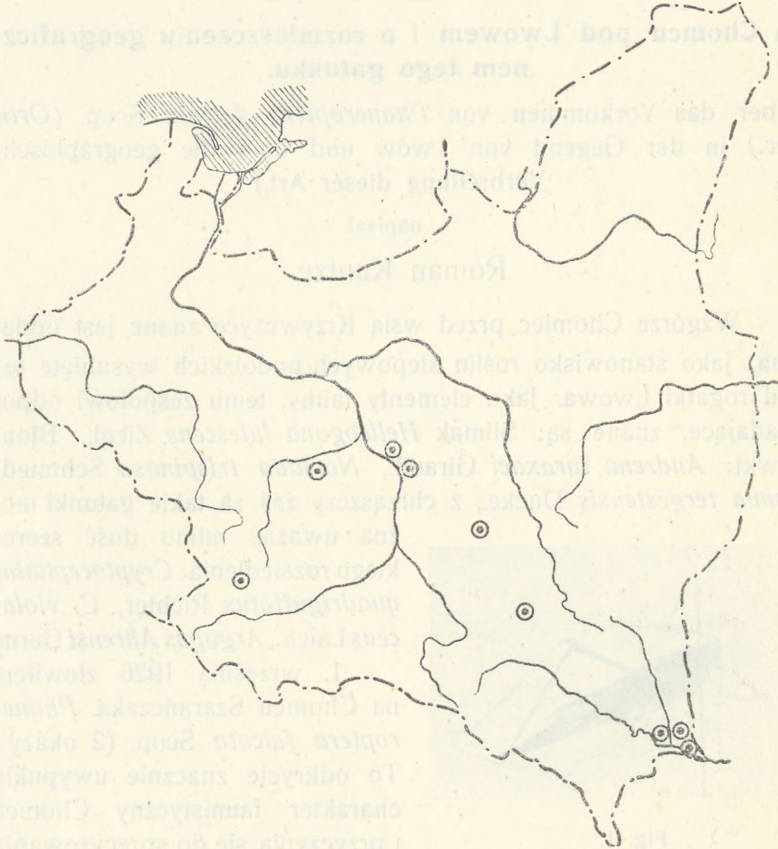

Fig. 2.

Stanowiska Szarańczaka *Phaneroptera falcata* Scop. na ziemiach polskich
Die Fundorte von *Phaneroptera falcata* Scop. in Polen

rozमieszczenia jego na ziemiach polskich jeszcze bardziej zwartym. Również prawdopodobne jest występowanie jego na Śląsku, skąd dotąd mamy tylko wiadomość o jednym okazy wątpliwego pochodzenia (8).

W Polsce zatem zamieszkuje *Phaneroptera falcata* Scop, tylko obszar południowy, wyżynny, podobnie jak w Niemczech.

Literatura.

1. Brunner van Wattenwyl. Prodrömus der europäischen Orthopteren. Wien 1889.
2. Krzemieniewski. Chomic w Krzywczycach pod Lwowem. „Ochrona Przyrody“ Zeszyt 6.
3. Łomnicki M. Sprawozdanie z wycieczki zoologicznej odbytej na Podolu w r. 1876 pomiędzy Seretem, Zbruczem, a Dniestrem. Spraw. Kom. Fizjograf. 11. (1877).
4. Łomnicki M. Wykaz szarańczaków okolicy Lwowa. Spraw. Kom. Fizjogr. 38. (1905).
5. Łomnicki M. Fauna Lwowa i okolicy. Cz. I. Spraw. Kom. Fizjogr. 25. (890).
6. Pongràcz. Beiträge zur Orthopteren-fauna Polens. Ann. Zool. Mus. Pol. Hist. Nat. V oi. I.
7. Tümpel. Die Geradflügler Mitteleuropas Gotha 1907.
8. Zacher. Die Geradflügler Deutschlands und ihre Verbreitung Jena 1917.

Zusammenfassung.

Auf dem Berge Chomic bei Lwów, einem Standort der pontischen Steppenflora wurde *Phaneroptera falcata* Scop. (*Orth.*) gefunden. Dieser Fundort verbindet die bis jetzt in Polen bekannten in Podolien mit denen im Kleinpolnischen und Lubliner Hügellande. Die Art ist also in Polen ganz ähnlich, wie in Deutschland, auf das südliche Hügelland beschränkt und die Angaben der Kompendien von Brunner van Wattenwyl und Tümpel („Mitteleuropa“) geben einen ganz unklaren Begriff über ihre Verbreitung. Den Verbreitungstypus der Art (die Teile von Süd- und Mitteleuropa, Südsibirien bis Amur und Japan bewohnt), der bei verschiedenen Tiergruppen, besonders bei Orthopteren und Lepidopteren oft vorkommt, kann man „südlich-eursibirisch“ benennen (im Gegensatz zu dem nördlich-eursibirischen Areal vieler Tierarten, die Mittel- und Nordeuropa und Nordsibirien bewohnen).

Auf demselben Fundort wurde auch *Cicadetta montana* Scop. var. *flavofenestrata* Gze gefunden (*Hom. Cic.*).

DRUKARNIA

AKADEMICKA